

Javítás vagy jobbítás?

Eredmények és dilemmák a fejlesztő értékelésben

Fischer Márta (BME) – Robin Edina (ELTE)

2017

Dilemmák

- Mit ér, mit fejleszt az a rengeteg, javítással eltöltött idő?
- A tanár javít – és a hallgató?
  - Felül-, alulértékel
  - Felelősség – kié?

Kulcs:
önértékelés

Miközben a piacon...

- „milyen munkát adtam ki a kezemből?” – felelősség
- „mire vagyok képes?” – ár / minőség
- *soft skills: nemzetközi felmérések (OPTIMALE /Language Industry Survey)*

Mit tehet az oktatás?

- lektor vs. oktató
  - **Mi is a lektor szerepe?**
  - **Mi is az oktató szerepe?**
- oktató vs. hallgató
  - **Mi is a hallgató szerepe?**

Mi is a lektor szerepe?

- Lektor: javít ÉS jobbít (tökéletesít) *(Horváth 2011, Robin 2014)*

hibák

alternatív fordítói megoldások

= hibák (?)

- **Probléma:**
- **Eredmény:** téves benyomás (megbízó)
konfliktusok (fordító-lektor)
- **Cél:** reálisabb kép (megbízó)
önértékelés, magabiztosság, döntéshozatal,
harmonikus együttműködés (fordító)

Gond: IDŐ...

Mi is az oktató szerepe?

- Javítás ÉS **jobbítás**

ITT VAN (KELL
LEGYEN) IDŐ!

Kutatás *(Robin Edina 2017)*

2016/2017 félév: első- és másodéves MA hallgatók, valamint szakirányú továbbképzésben részt vevő hallgatók

Differenciált javítási módszer

(házi dolgozatok és vizsgafordítások)

- Nyelvi szabályokat sértő és fordítási hibák +
- opcionális, jobbító célzatú javaslatok

Kutatás

Kérdések

- Érthető, hasznos volt a módszer, vagy összezavarta őket? (Tudják-e értelmezni, mi a cél?)
- Mit tettek a javaslatokkal az otthoni tisztázás során? (Talán a jobbítást is hibajavításnak vették?)
- Hatással volt-e a módszer a kompetenciájuk fejlődésére?

23 válaszadó

Válaszok

Érthető, hasznos volt-e a módszer?

- 95,5 %: hasznos a differenciálás
- Miért:
  - *Konstruktív, látom mi a hiba és mi opcionális, nem érzem magam **ostobának***
  - ***Nem demotivál** / ha csak a hibákat látom, nem fogok utánanézni*
  - ***Árnyaltabb képet** mutat a teljesítményemről*
  - *A javaslatokból sokat lehet **tanulni** / jobban segíti a **fejlődésem***
  - *Két külön kategória, amelyet érdemes **tudatosítani***

Válaszok

- **Mit tesznek a javaslatokkal?**

- *Fontolóra veszem / utánanézek / átvezetem*
- *Feljegyzem / felírom, hátha a jövőben hasznos lehet*
- *Meghagyom az eredetit, ha mégis az tetszik jobban / akkor javítom át, ha egyetértek vele*

- *Persze van, hogy nem vezetem át a javaslatot, de azért elhiszem, hogy a Tanárnő jobban tudja 😊*

Válaszok

- **Hatás – kompetencia**
- 10-es skálán
- 50% : 10
- 18,2%: 9
- 13,6%: 8
- 13,6%: 7
- **Példakövetés !**

További válaszok

- **Milyen jellegű visszajelzéseket tartasz fontosnak?**
  - *Hibák kiemelése + magyarázat*
  - *Visszatérő hibák jelzése*
  - *Apró **dicséret**ek / pozitív oldal kiemelése is (ez általában elmarad) / azért jó, ha egy-egy jó megoldásért jár a dicséret.. 😊*
  - ***Alternatívák***
- **Mindent...**

Mi is a hallgató szerepe?

- Oktatás – fejlesztő folyamat

- Benne: visszacsatolás

- Tanár → diák

- diák → tanár

- diák ↔ diák !

- Eszköz: differenciált javítás (jobbítás)

- Aktív részvétel

- Szerepcsere: Javítson ő / Avasson be

- Portfolió + Mantrák (*BME, 2016. szakfordító I. évfolyam*)

Mi is a hallgató szerepe?

Eredmények – Portfolió

„Mostanra már megtanultam félretenni a hiúságomat, és *beismerem*, ha valamit elszúrtam, ha hibáztam.”

„Fontos, hogy meghallgassam és *megfontoljam* a többiek véleményét. Erre nagyon jó volt ez a félév. „

Mantrák

„Magabiztosság: ismerd a határaidat. Mit szabad *bevéállalni*, és mit nem.”

„Te is pihenj, ha lehet 😊 friss fej = jobb fordítás”

Önértékelés – fejlesztés

- **Önértékelés fejlesztése**

- Differenciált javítási módszer: jobbítás
- Portfolió

- **Önértékelés általi fejlesztés**

- szerepcsere – a hallgatóé is lehet a stafétabot!
- + társas értékelés

Mit adhat mindez?

- **Értékelés – másképp**

- Cél:

- minősítés vs. **fejlesztés**
    - múlt vs. **jövő**
    - eredmény vs. **folyamat**

- Feltétel:

- világos célok / visszacsatolás
    - tervezés
    - kommunikáció!

Források

- Fischer M. 2011. A társas és önértékelés szerepe a fordítás oktatásában. In: Dróth J. (szerk.) *Szaknyelv és Szakfordítás. Tanulmányok a szakfordítás és a fordítóképzés aktuális témáiról 2010-2011.* Gödöllő: Szent István Egyetem GTK. 76-82.
- Horváth Péter Iván 2011. *A szakfordítások lektorálása.* Budapest: Tinta Könyvkiadó
- Robin Edina 2014: *Fordítási univerzálék a lektorált szövegekben.* Phd-értekezés. Budapest: ELTE